หลักอะกีดะฮ์แนวทางสะลัฟ

ระหว่าง อัลอะชาอิเราะห์ กับ วะฮฺฮาบียะห์

ค้นคว้าและเรียบเรียงโดย
อาริฟีน แสงวิมาน

الأشاعرة

عقيدة

الوهابية

หลักอะกีดะฮ์แนวทางสะลัฟ

ระหว่าง อัลอะชาอิเราะห์ กับ วะฮฺฮาบียะห์

ค้นคว้าและเรียบเรียงโดย
อาริฟีน แสงวิมาน

الأشاعرة

عقيدة

الوهابية

หลักอะกีดะฮ์แนวทางสะลัฟ
ระหว่างอัลอะชาอิเราะฮ์กับวะฮฺฮาบียะฮ์

ISBN
ค้นคว้าเรียบเรียง อาริฟีน แสงวิมาน
พิสูจน์อักษร นัจจวา แสงวิมาน
แบบปก Haris Jaru
จัดพิมพ์โดย อาริฟีน แสงวิมาน
พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2558
จำนวน 2,000 เล่ม
ราคา 150 บาท

สั่งซื้อได้ที่
สถาบันอัลกุดวะฮ์ เพื่อการศึกษาแนวทางซูฟีย์อิสลามอันบริสุทธิ์
184 ซอย ลาดพร้าว 124 แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ 02-934-3369 082-961-3974 E-mail: al_kudawah@hotmail.com

ร้าน ส.วงศ์เสงี่ยม
8 ซอย โภคี ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบ กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ 02-222-7997 โทรสาร 02-621-7365
Website: www.ransorbookshop.com

อัลลอฮฺตะอาลา ทรงตรัสว่า

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ผู้ใดในหมู่พวกเจ้ากลับออกจากศาสนาของเขาไป อัลลอฮฺก็จะทรงนำมาซึ่งกลุ่มหนึ่งที่พระองค์ทรงรักพวกเขา และพวกเขาก็รักพระองค์ เป็นผู้นอบน้อมถ่อมตนต่อบรรดามุอฺมิน แข็งกร้าวกับบรรดาผู้ปฏิเสธ”

[อัลมาอิดะฮ์: 54]

ท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กล่าวว่า

عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْفُرْقَةَ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ مَعَ الْوَاحِدِ وَهُوَ مِنَ الاِثْنَيْنِ أَبْعَدُ مَنْ أَرَادَ بُحْبُوحَةَ الْجَنَّةِ فَلْيَلْزَمِ الْجَمَاعَةَ

“พวกท่านจงอยู่กับชนกลุ่มใหญ่ และพวกท่านจงระวังการแตกแยกออกไป เพราะแท้จริงชัยฏอนนั้นจะอยู่กับคนเดียว และมันจะห่างไกลยิ่งไปอีกจากสองคน ผู้ใดต้องการอยู่ท่ามกลางสวนสวรรค์ เขาก็จะอยู่กับชนกลุ่มใหญ่”

(อัตติรมีซีย์, 2165)

คำนำ

اَلْحَمْدُ للهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَأَفْضَلُ الصَّلاَةِ وَأَتَمُّ التَّسْلِيْمِ عَلَى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِيْنَ

ปัจจุบันแนวทางอะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์อัลอะชาอิเราะฮ์ได้ถูกคุกคามเกี่ยวกับหลักอะกีดะฮ์ตามสื่อต่างๆ จากกลุ่มวะฮฺฮาบีย์ที่อ้างว่าตนเองตามสะลัฟ บ้างตัดสินว่าอัลอะชาอิเราะฮ์เป็นแนวทางบิดอะฮ์ บ้างบอกว่าเป็นแนวทางเบี่ยงเบนจากอิสลามดังกล่าวนี้หมายถึงผู้ตามหลักอะกีดะฮ์อัลอะชาอิเราะฮ์กลายเป็นผู้ที่ลุ่มหลงและบิดอะฮ์ ซึ่งถือว่าเป็นคำพูดที่อันตรายอย่างมาก เพราะสิ่งดังกล่าวหมายถึงว่ามุสลิมส่วนใหญ่ของโลกอิสลามอยู่บนความลุ่มหลง

จึงมีพี่น้องได้ขอให้ผู้เขียนทำการเขียนตำราเกี่ยวกับเรื่องอะกีดะฮ์เชิงเปรียบเทียบระหว่างอะกีดะฮ์อัลอะชาอิเราะฮ์กับวะฮฺฮาบียะฮ์แบบพอสังเขป เพื่อให้รู้ถึงข้อแตกต่างระหว่างสองแนวทางนี้ว่าแนวทางใดที่มีบทสรุปใกล้ชิดกับแนวทางอะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์และสะลัฟศอลิหฺมากที่สุด ดังนั้นผู้เขียนจึงตอบรับและละหมาดอิสติคอเราะฮ์พร้อมวอนขอต่ออัลลอฮฺตะอาลาให้ผลงานเขียนชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อัลลอฮฺตะอาลาเท่านั้นที่ผู้เขียนวอนขอให้พระองค์ทรงให้หนังสือเล่มนี้มีคุณประโยชน์แก่ผู้เขียนเองและพี่น้องมุสลิมทั่วไปด้วยเถิด อามีนยาร็อบ

บ่าวผู้ต่ำต้อย
อารีฟีน แสงวิมาน

สารบัญ

อัลอะชาอิเราะฮ์ และ อัลวะฮฺฮาบียะฮ์

นิยามอัลวะฮฺฮาบียะฮ์

ชัยคฺบินบาซฺ (ฮ.ศ. 1330-1420) อุละมาอฺของวะฮฺฮาบีย์ได้กล่าวคำนิยามวะฮฺฮาบียะฮ์ว่า “อัลวะฮฺฮาบียะฮ์ คือ ผู้ที่ตามชัยคฺมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบ เสียชีวิต ปี ฮ.ศ. 1206 เขาได้เรียกร้องสู่เตาฮีดต่ออัลลอฮฺ และตามบทบัญญัติของอัลลอฮฺ และดำเนินตามแนวทางของท่านร่อซูลุลลอฮฺ และสะละฟุศศอลิหฺจากเหล่าศ่อฮาบะฮ์และผู้ที่เจริญรอยตามหลังจากพวกเขา”[1]

และชัยคฺบินบาซฺ ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่า

هَذَا لَقَبٌ مَشْهُوْرٌ لِعُلَمَاءِ التَّوْحِيْدِ عُلَمَاءِ نَجْدٍ، يَنْسِبُوْنَهُمْ إِلَى الشَّيْخِ الإِمَامِ مُحَمَّدٍ بْنِ عَبْدِ الْوَهَّابِ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ...فَهُوَ لَقَبٌ شَرِيْفٌ عَظِيْمٌ يَدُلُّ عَلَى أَنَّ مَنْ لُقِّبَ بِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ التَّوْحِيْدِ

วะฮฺฮาบีย์นั้น เป็นฉายาที่โด่งดังของอุละมาอฺเตาฮีดเมืองนัจญ์ด์ ซึ่งพวกเขาได้พาดพิงไปยังชัยคฺมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบ... และวะฮฺฮาบีย์นั้น เป็นฉายาที่มีเกียรติอันยิ่งใหญ่ที่บ่งชี้ว่าผู้ที่ถูกเรียกฉายาดังกล่าวคือผู้มีเตาฮีด...”[2]

จากคำนิยามคำว่า วะฮฺฮาบีย์ ของชัยคฺบินบาซฺและความภาคภูมิใจ

---

1 บินบาซฺ, “อัตตะอฺรีฟ วัตตัสมียะฮ์ บิมา ยุอฺร็อฟ บิ อัลวะฮฺฮาบียะฮ์” [ออนไลน์], เข้าถึงจาก: http://www.binbaz.org.sa/mat/10235, (เข้าถึงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558).

2 บินบาซฺ, *ฟะตาวา นูร อะลา อัดดัรบิ*, ตะห์กีก: อับดุลลอฮฺ บิน มุฮัมมัด อัฏฏ็อยยาร และมุฮัมมัด บิน มูซา (มุอัสสะซะฮ์ อัชชัยคฺ อับดุลอะซีซ บิน บาซฺ อัลค็อยรียะฮ์), เล่ม 1, หน้า 16-17.

ของเขาต่อฉายานี้ ผู้เขียนจึงขอเรียกชื่อแนวทางที่ตามชัยคฺมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบว่า “วะฮฺฮาบีย์” ในหนังสือเล่มนี้

แนวทางอะกีดะฮ์ของวะฮฺฮาบีย์นั้น พวกเขาอ้างว่า แนวทางของพวกเขาคือแนวทางที่ถูกต้องจากอะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ โดยยึดความคิดต่างๆ ของชัยคฺมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบโดยรวมที่อยู่บนการฟื้นฟูแนวคิดของชัยคฺอิบนุตัยมียะฮ์ (ฮ.ศ. 661-728) และอิบนุก็อยยิม (ฮ.ศ. 691-751) ที่เป็นอุละมาอฺยุคค่อลัฟเกี่ยวกับเรื่องของการละทิ้งประเพณีต่างๆ ที่ทั้งสองเห็นว่าเป็นชิริก และขัดเกลาหลักอะกีดะฮ์อิสลามให้อยู่บนเตาฮีดต่ออัลลอฮฺอย่างสมบูรณ์ ส่วนในด้านฟิกฮฺนั้นพวกเขาจะตามแนวทางของชัยคฺอิบนุตัยมียะฮ์ที่ยึดถือมัซฮับของอิหม่ามอะหฺมัด (ฮ.ศ. 164-241) โดยรวมนอกจากบางประเด็นที่ขัดกับอิหม่ามอะหฺมัด เช่น เรื่องการหย่า 3 ตก 1 และการตะวัซซุล เป็นต้น แต่การฟื้นฟูและยืนหยัดหลักเตาฮีดดังกล่าวนี้ ก็คือเป้าหมายของทุกแนวทางอยู่แล้วเพียงแต่แนวทางวะฮฺฮาบีย์เข้าใจไปว่าแนวทางของตนเท่านั้นที่ยืนหยัดในเตาฮีด ส่วนแนวทางอื่นนั้นไม่ใช่ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีนักปราชญ์ท่านอื่นๆ ได้ให้คำนิยามวะฮฺฮาบีย์ที่ต่างออกไปตามความจริงที่เกิดขึ้น

ท่านอิหม่ามอะหฺมัด อัศศอวีย์ (ฮ.ศ. 1175-1241) กล่าวอธิบายอายะฮ์ที่ 6 ของซูเราะฮ์ฟาฏิรที่ว่า

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ

“แท้จริงชัยฏอนนั้นเป็นศัตรูกับพวกเจ้า ดังนั้นพวกเจ้าจงเอามันมาเป็นศัตรูเถิด แท้จริงมันเรียกร้องพลพรรคของมัน เพื่อให้พวกมันเป็นสหายแห่งไฟอันลุกโชติช่วง” [ฟาฏิร: 6]

ท่านอิหม่ามอัศศอวีย์ ได้อธิบายว่า

وَقِيْلَ هَذِهِ الأيَةُ نَزَلَتْ فِىْ الخَوَارِجِ الَّذِيْنَ يُحَرِّفُوْنَ تَأْوِيْلَ الكِتَابِ وَالسُّنَّةِ وَيَسْتَحِلُّوْنِ بِذَلِكَ دِمَاءَ الْمُسْلِمِيْنَ وأَمْوَالَهُمْ كَمَا هُوَ مُشَاهَدٌ الآنَ فِيْ نَظَائِرِهِمْ وَهُمْ فِرْقَةٌ بِأَرْضِ الحِجَازِ يُقَالُ لَهُمُ الْوَهَّابِيَّةُ يَحْسِبُوْنَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ أَلاَ إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُوْنَ

ถูกกล่าวว่า อายะฮ์นี้ (แท้จริงชัยฏอนนั้นเป็นศัตรูกับพวกเจ้า ดังนั้นพวกเจ้าจงถือว่ามันเป็นศัตรู แท้จริง มันเรียกร้อง พลพรรคของมัน เพื่อให้พวกมันเป็นสหายแห่งไฟลุกโชติช่วง, ฟาฏิร: 6) ถูกประทาน เกี่ยวกับพวกค่อวาริจญ์ ซึ่งพวกเขาได้ ทำการบิดเบือนในการตีความอัลกุรอานและซุนนะฮ์ ด้วยสิ่ง ดังกล่าวนี้พวกเขาจึงได้ทำการอนุมัติเลือดและทรัพย์สินของ บรรดามุสลิมีน ซึ่งเสมือนกับที่ได้ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน (คือในสมัยของท่านอัศศอวีย์) โดยที่พวกเขาเหล่านั้น คือชน กลุ่มหนึ่งที่อยู่ ณ แผ่นดินหิญาซฺ (แถบนัจญด์ มักกะฮ์และ มะดีนะฮ์ ปัจจุบัน) ซึ่งพวกเขาถูกเรียกว่า กลุ่มวะฮฺฮาบียะฮ์ พวกเขาคิดว่าตนเองอยู่บนสิ่งหนึ่ง(ที่เป็นสัจธรรม) แต่พึง ทราบเถิด พวกเขาคือบรรดาผู้ที่โกหกมุสา[3]

ท่านอิหม่ามอิบนุอาบิดีน (ฮ.ศ. 1198-1252) ได้กล่าวไว้ในบทว่าด้วย เรื่อง “บรรดาผู้ตามมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบ ค่อวาริจญฺในยุคสมัยของเรา” ความว่า “คำกล่าวของผู้ประพันธ์หนังสือที่ว่า พวกเขา(ค่อวาริจญฺ)ได้ทำการ ตัดสินเป็นกาเฟรกับบรรดาศ่อฮาบะฮ์ของท่านนะบีย์ของเรา ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิวะซัลลัม คือตามที่ท่านได้ทราบแล้วว่า การตัดสินกาเฟรกับบรรดา

3 อัศศอวีย์, *ฮาชิยะฮ์อัศศอวีย์ อะลา ตัฟซีร อัลญะลาลัยน์* (ไคโร: มักตะบะฮ์ อัลมัชฮัด อัลหุซัยนีย์), เล่ม 3, หน้า 307-308.

ค่อฮาบะฮ์นั้นไม่ใช่เงื่อนไขในการเรียกว่าเป็นพวกค่อวาริจญ์เสมอไป เพียงแต่เป็นการอธิบายถึงผู้ที่กบฏต่อท่านอะลีย์ ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ หากมิเป็นเช่นนั้น ก็เพียงพอในการเรียกค่อวาริจญ์แล้วกับพวกที่ยึดมั่นว่า ผู้ที่ต่อต้านพวกเขานั้นเป็นกาเฟร ซึ่งเสมือนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคสมัยของเราจากบรรดาผู้ตามมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบ ซึ่งพวกเขาได้ออกมาจากเมืองนัจญ์ด์และพวกเขายึดครองมักกะฮ์และมะดีนะฮ์ และพวกเขาประกาศยึดถือแนวทางของฮัมบาลีย์ แต่พวกเขาเชื่อมั่นว่า พวกเขาเท่านั้นคือมุสลิมและผู้ที่ขัดแย้งกับหลักความเชื่อของเขาเป็นมุชริกีน และด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงอนุมัติในการฆ่าอะฮฺลิสซุนนะฮ์และนักปราชญ์ของพวกเขา จนกระทั่งอัลลอฮฺตะอาลาได้ทำให้กองกำลังของพวกเขาแตกพ่าย และได้ทำให้บ้านเมืองของพวกเขาพินาศ และช่วยเหลือให้บรรดาทหารมุสลิมเอาชนะพวกเขาได้[4] ในปีที่ 1233 แห่งฮิจเราะฮ์ศักราช”[5]

คำกล่าวของท่านอิหม่ามอัศศอวีย์และอิหม่ามอิบนุอาบิดีนนั้นได้ถูกคัดค้านโดยกลุ่มของวะฮฺฮาบีย์และถูกวิพากษ์วิจารณ์เนื่องจากคิดว่าเป็นการอธรรมต่อพวกเขา แต่เมื่อผู้เขียนได้ศึกษาจากตำราของวะฮฺฮาบีย์เองที่ชื่อ “อัดดุร็อรอัสสะนียะฮ์ ฟี อัจญ์วิบะฮ์ อันนัจญ์ดียะฮ์” ซึ่งได้รวบรวมสารต่างๆ ของชัยคฺมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบ และอุละมาอฺที่เรียกร้องตามแนวทางของชัยคฺมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบตามที่ผู้รวบรวมตำราดังกล่าวได้ยืนยันไว้[6] และได้ศึกษาประวัติของวะฮฺฮาบีย์จากตำรา

4 คือมีบรรดาทหารมุสลิมที่ส่งมาจากอาณาจักรค่อลีฟะฮ์อิสลามียะฮ์อัลอุษมานียะฮ์หรืออาณาจักรออตโตมัน.

5 อิบนุอาบิดีน, *ดุรรุลมุห์ตาร อะลา อัดดุรรุลมุคตาร*, ตะห์กีก: อาดิล มุฮัมมัด อับดุลเมาญูดและอะลีย์มุฮัมมัด มุเอาวัฎ (ริยาฎ: ดารุ อะลัมอัลกุตุบ, ค.ศ. 2003/ฮ.ศ. 1423), เล่ม 6, หน้า 413.

6 อับดุรเราะหฺมาน บิน มุฮัมมัด อันนัจญ์ดีย์ (ผู้รวบรวม), *อัดดุร็อร อัสสะนียะฮ์ ฟี อัลอัจญ์วิบะฮ์ อันนัจญ์ดียะฮ์*, พิมพ์ครั้งที่ 6 (ค.ศ. 1996/1417), เล่ม 1, หน้า 26.

ประวัติศาสตร์ที่ชัยคฺมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบได้ใช้ให้ผู้ใกล้ชิดคืออิบนุฆ็อนนาม (ฮ.ศ. 1152-1225) ทำการบันทึกประวัติศาสตร์ของท่านเอาไว้ในตำราที่ชื่อว่า "ตารีคนัจญด์"[7] ปรากฏว่าเนื้อหานั้นตรงกับสิ่งที่ท่านอิหม่ามอัศศอวีย์และท่านอิบนุอาบิดีนได้ระบุไว้

เช่น ในหนังสือ อัดดุร็อรอัสสะนียะฮ์ ฟี อัจญวิบะฮ์ อันนัจญดียะฮ์ ได้ระบุว่า

فَمَنْ لَمْ يُكَفِّرِ الْمُشْرِكِيْنَ مِنَ الدَّوْلَةِ التُّرْكِيَّةِ وَعُبَّادِ الْقُبُوْرِ، كَأَهْلِ مَكَّةَ وَغَيْرِهِمْ...فَهُوَ كَافِرٌ مِثْلُهُمْ

ดังนั้นผู้ใดที่ไม่หุกุ่มกาเฟรกับพวกมุชริกีนจากอาณาจักรตุรกีย์ (คืออาณาจักรค่อลีฟะฮ์อุษมานียะฮ์)และพวกที่สักการะกุบูร เช่น ชาวมักกะฮ์และชาวเมืองอื่นๆ...แน่นอนเขาย่อมเป็นกาเฟรเหมือนกับพวกเขาเหล่านั้นด้วย...[8]

อาณาจักรอุษมานียะฮ์ หรือ ออตโตมัน (ค.ศ. 1299-ค.ศ. 1923) เป็นอาณาจักรอิสลามที่ยึดมั่นหลักการศาสนาอยู่ในแนวทางของอะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์มัซฮับทั้งสี่โดยรวม แต่มีแนวทางที่ต่างกับสิ่งที่วะฮฺฮาบีย์ได้วางเอาไว้จึงถูกตัดสินกาเฟรตามที่ตำราของพวกเขาได้ระบุไว้ข้างต้น เช่น อิบนุฆ็อนนาม ได้บันทึกไว้ว่า

وَقَدْ غَزَا الْمُسْلِمُوْنَ ثَرْمَدا مَرَّةً ثَانِيَةً ... وَلَمْ يَقَعْ قِتَالٌ إِذْ لَمْ يَخْرُجْ مِنْ أَهْلِ الْبَلَدِ أَحَدٌ لِقِتَالِهِمْ، فَدَمَّرَ الْمُسْلِمُوْنَ اَلْمَزَارِعَ وَانْقَلَبُوْا رَاجِعِيْنَ

บรรดามุสลิมีน(คือผู้ที่อยู่ฝ่ายมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบ

7 อิบนุฆ็อนนาม, *ตารีคนัจญด์*, ตะห์กีก: นาศิรุดดีน อัลอะซัด, พิมพ์ครั้งที่ 4 (ไคโร: ดาร อัชชุรูก, ค.ศ. 1994/ฮ.ศ. 1415), หน้า 7-8.

8 อับดุรเราะหฺมาน อันนัจญดีย์ (ผู้รวบรวม), *อัดดุร็อร อัสสะนียะฮ์*, เล่ม 9, หน้า 291.

ส่วนฝ่ายอื่นนั้นเป็นกาเฟรและเป็นพวกมุชริกีนตามทัศนะของพวกเขา) ได้ไปรบที่เมืองษัรมะดาในครั้งที่สอง...แต่ทว่าไม่เกิดการสู้รบเนื่องจากไม่มีชาวเมืองสักคนออกมาเพื่อรบกับพวกเขา(พวกทหารมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบ) ดังนั้นบรรดามุสลิมีน(ฝ่ายมุฮัมมัดบินอับดุลวะฮฺฮาบ) จึงทำลาย(เรือกสวนไร่นา)สิ่งเพาะปลูกทั้งหลาย แล้วพวกเขาก็ถอยทัพกลับ[9]

ผู้อ่านจะสังเกตเห็นคำว่า มุสลิมูน ในทีนี้ใช้แทนกลุ่มวะฮฺฮาบีย์เท่านั้น ส่วนผู้อื่นเป็นพวกมุชริกีนตามทัศนะของพวกเขาแม้จะมีสองกะลิมะฮ์ชะฮาดะฮ์ก็ตาม และเมืองษัรมะดาอยู่ในแคว้นอัลยะมามะฮ์ในคาบสมุทรอาหรับ และโปรดสังเกตว่า การเผาทำลายสิ่งเพาะปลูกนั้นไม่ใช่หลักซุนนะฮ์ของท่านนะบีย์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม และไม่ใช่แนวทางของเหล่าศ่อฮาบะฮ์

อิบนุฆ็อนนาม ได้บันทึกว่า

وَفِيْ شَوَّالٍ مِنْ هَذِهِ السَّنَةِ 1165 اِرْتَدَّ أَهْلُ حُرَيْمَلاَ وَكَانَ قَاضِيْهَا سُلَيْمَانَ بْنَ عَبَدِ الْوَهَّابِ

ในเดือนเชาวาลปีที่ 1165 ชาวเมืองหุร็อยมะลา(อยู่ทางตอนเหนือของเมืองริยาฎ)ตกศาสนาเป็นกาเฟร และผู้เป็นกอฎีในเมืองนั้นคือ สุลัยมาน บิน อับดุลวะฮฺฮาบ (พี่ชายของมุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบเอง)[10]

เมืองหุร็อยมะลาอยู่ในคาบสมุทรอาหรับ ปัจจุบันเป็นเมืองหนึ่งที่อยู่ในประเทศซาอุดิอาระเบีย ซึ่งในปี ฮ.ศ. 1165 ชาวเมืองหุร็อยมะลาที่มีท่าน

9 อิบนุฆ็อนนาม, *ตารีคนัจญด์*, หน้า 102.

10 เรื่องเดียวกัน, หน้า 106.

ชัยคฺสุลัยมาน บิน อับดิลวะฮฺฮาบ เป็นผู้พิพากษาประจำเมืองดังกล่าวได้ถูกกลุ่มวะฮฺฮาบีย์ตัดสินว่าตกมุรตัดและเป็นพวกมุชริกีน

อิบนุฆ็อนนาม ได้บันทึกว่า

وَفِيْ أَوَاخِرِ هَذِهِ السَّنَةِ 1166 اِرْتَدَّ أَهْلُ مَنْفُوْحَةَ وَنَبَذُوْا عَهْدَ الْمُسْلِمِيْنَ

ในปลายปี 1166 นี้ ชาวเมืองมันฟูหะฮ์ได้ตกศาสนาและละทิ้งพันธะสัญญาของบรรดามุสลิมีน[11]

ปัจจุบันเมืองมันฟูหะฮ์อยู่ในประเทศซาอุดิอาระเบียและอยู่ในคาบสมุทรอาหรับ ในปี ฮ.ศ. 1166 ชาวเมืองมันฟูหะฮ์ถูกกลุ่มวะฮฺฮาบีย์ตัดสินว่าตกมุรตัดเป็นพวกมุชริกีน และกลุ่มวะฮฺฮาบีย์เรียกตนเองเป็นมุสลิมีนเท่านั้น

อิบนุฆ็อนนาม ได้บันทึกว่า

ثُمَّ فَتَحَ الْمُسْلِمُوْنَ حُرَيْمَلاَ عَنْوَةً ... وَغَنَمَ الْمُسْلِمُوْنَ كَثِيْراً مِنَ الذَّخَائِرِ وَالأَمْوَالِ وَقُتِلَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ سَبْعَةٌ ... وَفِيْ هَذِهِ الْوَقْعَةِ هَرَبَ قَاضِي الْبَلَدَةِ سُلَيْمَانُ بْنُ عَبَدْ الوَهَّابِ أَخُو الشَّيْخِ ... ثُمَّ أَقْبَلَ عَبْدُ الْعَزِيْزِ بِالأَمْوَالِ وَالْغَنائِمِ إِلَى الدَّرْعِيَّةِ فَقَسَّمَهَا الشَّيْخُ مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الْوَهَّابِ مُتَّبِعاً بِذَلِكَ سُنَّةَ رَسُوْلِ اللهِ وَمَا كَانَ يَصْدُرُ عَنْ السَّلَفِ.

หลังจากนั้นบรรดามุสลิมีนได้พิชิตเมืองหุร็อยมะลาโดยใช้กำลัง...และบรรดามุสลิมีนได้แบ่งทรัพย์สินที่ยึดได้จากสงครามและบรรดามุสลิมีนถูกฆ่าตาย 7 ราย...และในสมรภูมินี้ สุลัยมาน บิน อับดุลวะฮฺฮาบ พี่ชายของชัยคฺมุฮัมมัด บิน

11 เรื่องเดียวกัน, หน้า 107.

อับดุลวะฮฺฮาบได้หลบหนีไปได้...หลังจากนั้นอับดุลอะซีซ ได้นำทรัพย์สงครามมุ่งหน้าไปยังเมืองอัดดัรอียะฮ์ แล้วชัยคฺ มุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮฺฮาบ ได้ทำการแบ่งเพื่อตามแบบฉบับของท่านร่อซูลุลลอฮฺและสิ่งที่มาจากสะลัฟ[12]

กลุ่มวะฮฺฮาบีย์จะเรียกตนเองว่ามุสลิมีน ส่วนผู้อื่นจากแนวทางของตนคือพวกมุชริกีนที่อนุมัติเลือด(สังหาร)และทำสงครามได้ ส่วนทรัพย์สินของมุสลิมีนเมืองหุร็อยมะลาที่ถูกหุกุ่มเป็นพวกมุชริกีนนั้นถูกยึดมาเป็นทรัพย์สินสงครามเหมือนกับที่ท่านนะบีย์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กระทำกับพวกกุฟฟารมุชริกีนชาวมักกะฮ์

และอิบนุฆ็อนนาม ได้บันทึกเช่นกันว่า

ثُمَّ سَارَ الْمُسْلِمُوْنَ إِلَى بَلَدِ جُلاَجِلَ ... ثُمَّ أَخَذَ الْمُسْلِمُوْنَ بَعْضَ الأَمْوَالِ وَعَادُوْا

หลังจากนั้นมุสลิมีนได้เดินทางยังเมืองญุลาญิล...หลังจากนั้นมุสลิมีนได้ยึดเอาทรัพย์บางส่วนไปและเดินทางกลับ[13]

เมืองญุลาญิลในปัจจุบันอยู่ในประเทศซาอุดิอาระเบียและอยู่ในคาบสมุทรอาหรับ เคยถูกกลุ่มวะฮฺฮาบีย์ที่เข้าใจว่าตนเองคือมุสลิมเท่านั้นเข้าไปยึดครองและยึดเอาทรัพย์สินไป

หนังสือตารีคนัจญฺด์ของอิบนุฆ็อนนามนี้ยังมีประวัติอีกหลายช่วงหลายตอนที่บันทึกว่า กลุ่มวะฮฺฮาบีย์นั้นได้ทำสงครามกับบรรดามุสลิมีนที่พวกเขาหุกุ่มเป็นพวกมุชริกีนซึ่งตรงตามที่ท่านอิหม่ามอัศศอวีย์และท่าน

12 เรื่องเดียวกัน, หน้า 109.

13 เรื่องเดียวกัน, หน้า 113.

อิหม่ามอิบนุอาบิดีนได้กล่าวไว้ทุกประการ

ยิ่งกว่านั้นเมื่อกลับไปศึกษาหะดีษของท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม จะพบว่าชัยฏอนได้สิ้นหวังที่จะให้ประชาคมคาบสมุทรอาหรับนั้นทำการภักดีต่อมันด้วยการทำชิริกหรือสักการะสิ่งอื่นจากอัลลอฮฺ เป็นต้น แต่มันจะไม่สิ้นหวังในการยุยงให้มีการรบราฆ่าฟันและแตกแยกกัน

ท่านญาบิร ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้รายงานว่า

سَمِعْتُ النَّبِىَّ -صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- يَقُولُ : إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ أَيِسَ أَنْ يَعْبُدَهُ الْمُصَلُّونَ فِى جَزِيرَةِ الْعَرَبِ وَلَكِنْ فِى التَّحْرِيشِ بَيْنَهُمْ

"ฉันได้ยินท่านนะบีย์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กล่าวว่า แท้จริงชัยฏอนได้สิ้นหวังจากการที่บรรดาผู้ละหมาดในคาบสมุทรอาหรับทำการสักการะมัน แต่(มันไม่สิ้นหวัง)ในการยุยงให้เกิดการรบและสร้างความวุ่นวายให้เกิดขึ้นในระหว่างพวกเขา"[14]

อัลอะชาอิเราะฮ์หรืออัลอัชอะรียะฮ์

กลุ่มอัลอะชาอิเราะฮ์ คือ "กลุ่มชนที่ดำเนินอยู่บนแนวทางของอะบุลหะซัน อัลอัชอะรีย์ พวกเขาดำเนินอยู่บนแนวทางของสะละฟุศศอลิหฺในการเข้าใจบรรดาหลักความเชื่อจากกิตาบุลลอฮฺและซุนนะฮ์"[15]

ท่านอิหม่ามอะบุหะซันอัลอัชอะรีย์ คือ ท่านอะลี บิน อิสมาอีล บิน

---

14 รายงานโดยมุสลิม, หะดีษที่ 7281. ดู มุสลิม บิน อัลหัจญาจญฺ, *ศ่อฮีหฺมุสลิม*, ตะห์กีก: มุฮัมมัด ฟุอาด อับดุลบากีย์, พิมพ์ครั้งที่1, (เบรูต: ดารุลกุตุบ อัลอิลมียะ, ฮ.ศ. 1412), เล่ม 8, หน้า 138.

15 ฮัมดาน อัซซินาน และเฟาซี อัลอันญะรีย์, *อะฮฺลุสซุนนะฮ์อัลอะชาอิเราะฮ์*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (คุเวต: ดารุอัฎฎิยาอฺ, ค.ศ. 2006/ฮ.ศ. 1427), หน้า 98-99.

อะบีบิชร์ อิสหาก บิน ซาลิม บิน อับดุลลอฮฺ บิน มูซา บิน บิล้าล บิน อะบี บุรดะฮ์ อามิร บุตรของท่านอะบูมุซาอัลอัชอะรีย์ผู้เป็นศ่อฮาบะฮ์ของร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ท่านอะบุลหะซัน อัลอัชอะรีย์ ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านเกิดปี ฮ.ศ. 260 ณ เมืองบัศเราะฮ์ บ้างกล่าวว่า ท่านเกิดในปี ฮ.ศ. 270 และประวัติการเสียชีวิตของท่านนั้น มีการขัดแย้งกัน บ้างกล่าวว่า ท่านเสียชีวิตในปี ฮ.ศ. 333 บางรายงานกล่าวว่า ปี ฮ.ศ. 324 และบางรายงานกล่าวว่า ปี ฮ.ศ. 330 ท่านเสียชีวิตที่กรุงแบกแดด และถูกฝังระหว่างอับกัรค์(ชื่อสถานที่)กับประตูเมืองบัสเราะฮ์

ท่านอิหม่ามอะบูบักร อัสซ็อยรอฟีย์ (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 330) กล่าวว่า “กลุ่มมุอฺตะซิละฮ์ได้เคยเชิดหน้าชูตาขึ้นมา จนกระทั่งท่านอัลอัชอะรีย์ได้ปรากฏขึ้นและทำให้พวกเขาต้องอยู่ในกรวย”[16]

ท่านอิหม่ามอิบนุอัสสุ้บกีย์ (ฮ.ศ. 727-771) ได้กล่าวว่า “ท่านโปรดรู้เถิดว่า ท่านอะบุลหะซันอัลอัชอะรีย์ไม่ได้ประดิษฐ์ทัศนะและสร้างแนวทางขึ้นมาใหม่ แต่ท่านเป็นผู้มายืนยันแนวทางของสะลัฟ ทำการปกป้องหลักการที่เหล่าศ่อฮาบะฮ์ของท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้ดำเนินอยู่ ดังนั้นการพาดพิงสังกัดไปยังแนวทางของท่านอะบุลหะซัน อัลอัชอะรีย์นั้นก็เพราะท่านได้ยึดมั่นอยู่บนแนวทางของสะลัฟ และทำการยืนยันบรรดาหลักฐานที่ชัดเจน ฉะนั้นผู้ที่เจริญรอยตามท่านในสิ่งดังกล่าว และดำเนินตามแนวทางของท่านในบรรดาข้อพิสูจน์ของหลักฐาน เขาย่อมถูกเรียกว่า อัลอัชอะรีย์”[17]

---

16 อัซซะฮะบีย์, *ซิยัรอะอฺลามอันนุบะลาอฺ*, ตะห์กีก: ชุอัยบฺ อัลอัรนะอูฏ, พิมพ์ครั้งที่ 11 (เบรุต: มุอัสสะซะฮ์ อัรริซาละฮ์, ค.ศ. 1996/ฮ.ศ. 1417), เล่ม 15, หน้า 86.

17 อัสสุ้บกีย์, *ฏ็อบะก้อต อัชชาฟิอียะฮ์ อัลกุบรอ*, ตะห์กีก: มะหฺมูดมุฮัมมัด อัฏฏ็อนาฮีย์และอับดุล ฟัตตาหฺมุฮัมมัด อัลหิลว์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (ไคโร: ฮัจณฺร์ ลิฏฏิบาอะฮ์, ค.ศ. 1423), เล่ม 3, หน้า 365.

นักปราชญ์อัลอะชาอิเราะฮ์ นับว่าเป็นปราชญ์ส่วนใหญ่ของโลกอิสลามในทุกสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นวิชาอัลกุรอาน อรรถาธิบายอัลกุรอาน (ตัฟซีร) อธิบายอัลหะดีษ และสรรพวิชาอื่นๆ

ท่านอิหม่ามอัซซัยยิดมุฮัมมัด อะละวีย์ (ฮ.ศ. 1367-1425) ร่อหิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า อัลอะชาอิเราะฮ์ คือปราชญ์แห่งทางนำที่ความรู้ของพวกเขานั้นเต็มแผ่นดินทั้งตะวันออกและตะวันตก บรรดามนุษย์ชาติได้ลงมติว่าพวกเขามีคุณธรรม ทรงความรู้และเคร่งครัดในศาสนา ปราชญ์อัลอะชาอิเราะฮ์คือปราชญ์อะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ที่มีความปราดเปรื่องและเป็นปราชญ์ผู้ทรงคุณธรรมที่คอยเผชิญหน้ากับความอธรรมของพวกมุอฺตะซิละฮ์

อัลอะชาอิเราะฮ์เป็นกลุ่มชนที่มาจากนักปราชญ์หะดีษ นักปราชญ์ฟิกฮฺ นักปราชญ์ตัฟซีร(อรรถาธิบายอัลกุรอาน) เช่น ชัยคุลอิสลาม อะหฺมัด อิบนุหะญัร อัลอัสก่อลานีย์ (ฮ.ศ. 773-852) ผู้เป็นอาจารย์แห่งเหล่านักปราชญ์หะดีษอย่างมิต้องสงสัย ผู้เป็นเจ้าของตำรา “ฟัตหุ้ลบารีย์ ชัรหฺศ่อฮีหฺอัลบุคอรีย์(อธิบายหนังสือหะดีษศ่อฮีหฺอัลบุคอรีย์)” ท่านเป็นปราชญ์อะชาอิเราะฮ์ และตำราของท่านล้วนเป็นความต้องการของเหล่าปราชญ์ทั้งหลาย

และอาจารย์แห่งปราชญ์อะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ คือท่านอิหม่ามอันนะวาวีย์ (ฮ.ศ. 631-676) เจ้าของตำรา “ชัรหฺศ่อฮีหฺมุสลิม (อธิบายหนังสือหะดีษศ่อฮีหฺมุสลิม)” และยังเป็นเจ้าของตำราที่โด่งดังอีกมากมาย ท่านอิหม่ามอันนะวาวีย์มีอะกีดะฮ์อัลอะชาอิเราะฮ์

อาจารย์ของเหล่าปราชญ์ตัฟซีรอัลกุรอาน คือท่านอิหม่ามอัลกุรฏุบีย์ (เสียชีวิตปีฮ.ศ. 617) เจ้าของตัฟซีร “อัลญามิอฺ ลิอะหฺกามิลกุรอาน” ก็มี

อะกีดะฮ์แนวทางอัลอะชาอิเราะฮ์

ท่านชัยคุลอิสลามอิบนุหะญัร อัลฮัยตะมีย์ (ฮ.ศ. 909-973) เจ้าของตำรา "อัซซะวาญิร อัน อิกติร้อฟ อัลกะบาอิร" ก็มีอะกีดะฮ์แนวทางของอัลอะชาอิเราะฮ์

ท่านปรมาจารย์แห่งฟิกฮฺและหะดีษ คือท่านชัยคุลอิสลาม อัลอิหม่าม ซะกะรียา อัลอันศอรีย์ (ฮ.ศ. 823-926) ก็มีอะกีดะฮ์แนวทางของอัลอะชาอิเราะฮ์

ท่านอิหม่ามอะบูบักรฺ อัลบากิลลานีย์ (ฮ.ศ. 338-402) ท่านอิหม่ามอัลก็อสฏ็อลลานีย์ (ฮ.ศ. 851-923) ท่านอิหม่ามอันนะสะฟีย์ (เสียชีวิตปี ฮ.ศ. 710) ท่านอิหม่ามอัชชัรบีนีย์ (เสียชีวิตปีฮ.ศ. 977) ท่านอะบูหัยยานอันนะหฺวีย์ (ฮ.ศ. 654-745) เจ้าของตำราตัฟซีร "อัลบะหฺรุลมุหี้ฏ" ท่านอิหม่ามอิบนุญุซัยยฺ (ฮ.ศ.693- 741) เจ้าของตำรา "อัตตัสฮีล ฟี อุลูมิตตันซีล" ซึ่งพวกเขาทั้งหมดเป็นปราชญ์อัลอะชาอิเราะฮ์

ดังนั้นหากเราจะนับบรรดาปราชญ์หะดีษ ปราชญ์ตัฟซีร และปราชญ์ฟิกฮฺที่มาจากปราชญ์อัลอะชาอิเราะฮ์นั้น เราก็จะไม่สามารถนำมากล่าวไว้ในที่นี้ได้ทั้งหมด และต้องทำเป็นหนังสือหลายเล่มกว่าจะไล่เรียงนักปราชญ์เหล่านั้นที่มีความรู้เต็มแผ่นดินทั้งทิศตะวันตกและตะวันออก

เพราะฉะนั้นเราจะหวังความดีงามได้อย่างไรกันหากเราได้กล่าวหาปราชญ์เหล่านั้นว่าเบี่ยงเบนและลุ่มหลง! และอัลลอฮฺจะทรงเปิดให้เราได้รับประโยชน์จากความรู้ของพวกเขาได้อย่างไร หากเราเชื่อว่าพวกเขาเบี่ยงเบนออกจากแนวทางอิสลาม!

ข้าพเจ้าขอกล่าวว่า มีอุละมาอฺในปัจจุบันระดับด็อกเตอร์ที่

เก่งๆ บ้างไหมที่สามารถทำผลงานได้อย่างกับท่านชัยคุลอิสลามอิบนุหะญัรอัลอัสก่อลานีย์ และท่านอิหม่ามอันนะวาวีย์ในการรับใช้ซุนนะฮ์อันบริสุทธิ์ของท่านนะบีย์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม และเราจะกล่าวหาปราชญ์ทั้งสองและปราชญ์อัลอะชาอิเราะฮ์ว่าลุ่มหลงได้อย่างไรในเมื่อเรายังคงต้องการบรรดาความรู้ของพวกเขาเหล่านั้น และเราจะเอาความรู้จากพวกเขาได้อย่างไรในเมื่อพวกเขาอยู่บนความลุ่มหลงทั้งที่ท่านอิหม่ามอิบนุซีรีน (เสียชีวิตปีฮ.ศ. 110) ได้กล่าวว่า “แท้จริงความรู้นั้นเป็นเรื่องศาสนา ดังนั้นพวกท่านจงพิจารณาว่าพวกท่านได้เอาเรื่องราวศาสนาของพวกท่านมาจากผู้ใด” ดังนั้นหากท่านอิหม่ามอันนะวาวีย์ ท่านอิหม่ามอิบนุหะญัรอัลอัสก่อลานีย์ ท่านอิหม่ามอัลกุรฏุบีย์ ท่านอิหม่ามอัลบากิลลานีย์ ท่านอิหม่ามฟัครุดดีนอัรรอซีย์ ท่านอิหม่ามอิบนุหะญัรอัลฮัยตะมีย์ ท่านอิหม่ามซะกะรียาอัลอันศอรีย์ และปราชญ์ที่มีความปราดเปรื่องท่านอื่นๆ ไม่ได้เป็นปราชญ์อะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ แล้วใครกันคืออะฮฺลิสซุนนะฮ์?[18]

การอยู่บนแนวทางของท่านอะบุลหะซัน อัลอัชอะรีย์นั้น มิใช่อยู่บนความหมายที่ว่าปราชญ์อัลอะชาอิเราะฮ์จะตักลีดตามทุกการวินิจฉัยข้อปลีกย่อยเรื่องอะกีดะฮ์ของท่านอะบุลหะซันในทุกๆ คำพูด แต่พวกเขาตามเนื่องจากเห็นสอดคล้องเพราะมีบรรดาหลักฐานที่ถูกต้องมารับรองเท่านั้น มิใช่เพราะตักลีดตามกันอย่างเดียว เนื่องจากปราชญ์อัลอะชาอิเราะฮ์เป็นมุจญฺตะฮิด (ปราชญ์ผู้มีคุณสมบัติในการวินิจฉัยได้) ในด้านของหลักอะกีดะฮ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดว่าฉันตามแนวทางอัลอะชาอิเราะฮ์นั้น ก็เพื่อแบ่งจำแนกออกจากกลุ่มอะกีดะฮ์บิดอะฮ์ถึงแม้ว่าจะมีข้อปลีกย่อยบาง

18 ดู มุฮัมมัด อะละวีย์, *มะฟาฮีม ยะญิบุ อัน ตะเศาะหะหะ*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (เบรุต: ดารุลกุตุบอัลอิลมียะฮ์, ค.ศ. 2009/ฮ.ศ 1430), หน้า 114-116.

ประเด็นที่ปราชญ์อัลอะชาอิเราะฮ์จะมีทัศนะแตกต่างกับท่านอะบุลหะซัน อัลอัชอะรีย์บ้างก็ตาม

ท่านอิหม่ามอิบนุอะซากิร (ฮ.ศ. 499-571) ได้กล่าวว่า

وَلَسْنَا نَنْتَسِبُ بِمَذْهَبِنَا فِي التَّوْحِيْدِ إِلَيْهِ عَلَى مَعْنَى أَنَّا نُقَلِّدُهُ فِيْهِ وَنَعْتَمِدُ عَلَيْهِ ، وَلَكِنَّا نُوَافِقُهُ عَلَى مَا صَارَ إِلَيْهِ مِنَ التَّوْحِيْدِ لِقِيَامِ الأَدِلَّةِ عَلَى صِحَّتِهِ ، لاَ لِمُجَرَّدِ التَّقْلِيْدِ ، وَإِنَّمَا يَنْتَسِبُ مِنَّا مَنِ انْتَسَبَ إِلَى مَذْهَبِهِ لِيَتَمَيَّزَ عَنِ الْمُبْتَدِعَةِ الَّذِيْنَ لاَ يَقُوْلُوْنَ بِهِ

เรามิได้พาดพิงแนวทางของเราไปยังท่านอะบุลหะซัน อัลอัชอะรีย์ในเรื่องของเตาฮีดบนความหมายที่เราได้ตักลีดตามและยึดติดกับท่าน แต่เราเห็นสอดคล้องต่อหลักเตาฮีดที่ท่านอะบุลหะซันได้ดำเนินอยู่เนื่องจากมีบรรดาหลักฐานมายืนยันความถูกต้องมิใช่เพียงแค่ตักลีดตาม และความจริงแล้วที่พวกเราพาดพิงไปยังแนวทางของท่านอะบุลหะซันนั้นก็เพื่อแบ่งแยกออกจากพวกบิดอะฮ์ที่ไม่ได้ยึดถือแนวทางของท่านอะบุลหะซัน[19]

ดังนั้น มุสลิมส่วนใหญ่ในโลกอิสลามและรวมถึงเมืองไทยอยู่ในแนวทางอะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ ที่มีชื่อว่า อัลอะชาอิเราะฮ์หรืออัลอัชอะรียะฮ์นั่นเอง

ท่านอิหม่ามอัลมุรตะฎอ อัซซะบีดีย์ (ฮ.ศ. 1145-1205) ได้กล่าวว่า

إِذَا أُطْلِقَ أَهْلُ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ فَالْمُرَادُ بِهِمُ الأَشَاعِرَةُ وَالْمَاتُرِيْدِيَّةُ

19 อิบนุอะซากิร, *ตับยีน กัซฺบิลมุฟตะรี*, พิมพ์ครั้งที่ 3 (เบรุต: ดารุลกุตุบอัลอะร่อบีย์, ฮ.ศ. 1404), หน้า 362.

เมื่อถูกกล่าวว่า อะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ เป้าหมายพวกเขาก็คือ กลุ่มอัลอะชาอิเราะฮ์และอัลมาตุรีดียะฮ์[20]

จากคำนิยามดังกล่าว ท่านผู้อ่านจะพบว่า ทั้งวะฮฺฮาบียะฮ์และอัลอะชาอิเราะฮ์ต่างก็ยืนยันว่าแนวทางของตนเองอยู่ในแนวทางของสะละฟุศศอลิหฺและอยู่ในแนวทางของอะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของบรรดาศิฟัต(คุณลักษณะ)ของอัลลอฮฺตะอาลา วะฮฺฮาบีย์จะเชื่อว่าแนวทางของตนเองเท่านั้นคือแนวทางสะลัฟและอะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ ส่วนแนวทางอื่นไม่ใช่อะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ จึงทำให้มีความจำเป็นต้องทำการชี้แจงข้อเท็จจริงในสิ่งดังกล่าวต่อไป อินชาอัลลอฮฺ

สะลัฟ และ ค่อลัฟ คือใคร?

การที่ผู้เขียนนำเสนอเกี่ยวกับเรื่อง สะลัฟและค่อลัฟนี้ อันเนื่องจากมีบางกลุ่มยังเข้าใจคำว่าสะลัฟและค่อลัฟผิดไปหรือเข้าใจหลักการอะกีดะฮ์ของสะลัฟและค่อลัฟคลาดเคลื่อน โดยอ้างว่าตนเองนั้นมีอะกีดะฮ์สะลัฟ ไม่ใช่อะกีดะฮ์ค่อลัฟ หรืออ้างว่าตนเองมีอะกีดะฮ์สะลัฟ ส่วนผู้อื่นนั้นมีอะกีดะฮ์ค่อลัฟที่เป็นบิดอะฮ์ คำพูดลักษณะเช่นนี้มิได้เกิดขึ้นแต่เพียงในหมู่คนทั่วไปเท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นกับผู้รู้บางกลุ่มอีกด้วย ดังนั้นผู้เขียนจึงปรารถนาอย่างยิ่งที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสะลัฟและค่อลัฟนี้ เพื่อให้พี่น้องอะฮฺลิสซุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ได้เข้าใจ อินชาอัลลอฮฺ

อนึ่ง คำว่าสะลัฟและค่อลัฟนั้น เป็นชื่อเรียกของบรรดาบุคคลที่อยู่ในช่วงสมัยหนึ่งๆ เท่านั้น ซึ่งทัศนะที่มีน้ำหนักก็คือ สะลัฟคือกลุ่มชนมุสลิมีนที่

---

20 อัซซะบีดีย์, *อิตหาฟ อัซซาดะฮ์ อัลมุตตะกีน*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (เบรุต: มุอัสสะซะฮ์ อัตตารีคอัลอะร่อบีย์, ค.ศ. 1994/ฮ.ศ. 1414), เล่ม 2, หน้า 6.

อยู่ในช่วง 300 ปี หลังจากท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้เสียชีวิตไปแล้ว และค่อลัฟ ก็คือกลุ่มชนมุสลิมีนที่อยู่ในช่วงหลังจาก 300 ปี

คำว่า "อัสสะลัฟ" [اَلسَّلَفُ] ในเชิงภาษาอาหรับนั้น หมายถึง ก่อนหรือเวลาที่ผ่านมาแล้ว ส่วนความหมายตามหลักวิชาการ หมายถึง กลุ่มชนสามศตวรรษแรกจากประชาชาติอิสลามของท่านนะบีย์มุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม

ท่านอิบนุมัสอูด ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ รายงานจากท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ท่านกล่าวว่า

خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ

"บรรดามนุษย์ที่ประเสริฐสุดคือศตวรรษของฉัน จากนั้นบรรดาบุคคลที่ถัดจากพวกเขา และจากนั้นบรรดาบุคคลที่ถัดมาจากพวกเขา..."[21]

กลุ่มชนสามศตวรรษแรกนั้น สามารถจำแนกได้ดังนี้ คือ

1. บรรดาศ่อฮาบะฮ์ พวกเขาเป็นชนกลุ่มแรกที่รับอุดมการณ์และหลักอะกีดะฮ์จากท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม โดยตรง หลักการต่างๆ จึงมั่นคงอยู่ในสติปัญญาและหัวใจของพวกเขา โดยยังคงความบริสุทธิ์จากความมัวหมองของความเชื่อที่บิดอะฮ์และคลุมเครือ

2. บรรดาตาบิอีน พวกเขาก็ยังได้สัมผัสทางนำของท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ด้วยการเจริญรอยตามบรรดาศ่อฮาบะฮ์และ

21 รายงานโดยอัลบุคอรีย์, หะดีษที่ 2509, *ศ่อฮีหฺอัลบุคอรีย์*, ตะห์กีก: มุศฏอฟา ดีบ อัลบุฆอ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (เบรุต: ดารุอิบนิกะษีร, ค.ศ. 1987/ฮ.ศ. 1407), เล่ม 2, หน้า 938; และมุสลิม, *ศ่อฮีหฺมุสลิม*, หะดีษที่ 6635.

ได้รับการชี้นำจากพวกเขาด้วยการได้เห็น อยู่ร่วม และได้รับอิทธิพลจากคำสอนต่างๆ ของท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม

3. ตาบิอิตตาบิอีน พวกเขาอยู่ในยุคที่ความบริสุทธิ์ของหลักการอิสลามได้ถูกแทรกซึมจากหลักการนอกอัลอิสลาม จึงทำให้บิดอะฮ์เกิดขึ้นอย่างเปิดเผย โดยความลุ่มหลงและอารมณ์เข้ามามีบทบาทมากขึ้นจากยุคต่อยุคจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กล่าวยืนยันถึงสิ่งดังกล่าวไว้แล้ว

ท่านอะนัส บิน มาลิก รายงานจากท่านร่อซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ว่า

لاَ يَأْتِى عَلَيْكُمْ زَمَانٌ إِلاَّ الَّذِى بَعْدَهُ شَرٌّ مِنْهُ ، حَتَّى تَلْقَوْا رَبَّكُمْ

“...กาลสมัยหนึ่งจะไม่ผ่านมายังพวกท่าน นอกเสียจากว่ากาลสมัยหลังจากนั้นจะเลวร้ายยิ่งกว่า จนกว่าพวกท่านจะไปพบกับพระเจ้าของพวกท่าน”[22]

ดังนั้น เมื่อพ้นจากยุคสะลัฟสิ่งที่เลวร้ายหรือบิดอะฮ์ได้เกิดขึ้นมาในศาสนาอิสลาม แต่บรรดานักปราชญ์ค่อลัฟที่ได้แบกรับหลักการจากปราชญ์สะลัฟก็ทำการขยายความหลักอะกีดะฮ์ของสะลัฟที่กล่าวไว้แบบสรุปๆ ให้ละเอียดละออมากยิ่งขึ้นไปอีก เพื่อปกป้องหลักอะกีดะฮ์อิสลามจากศัตรูและพวกบิดอะฮ์ จนกระทั่งหลักการต่างๆ ที่ถูกต้องได้สืบทอดมาถึงเราในปัจจุบัน

ท่านนะบีย์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม ได้กล่าวว่า

مَثَلُ أُمَّتِيْ مَثَلُ الْمَطَرِ لاَ يُدْرَي أَوَّلُهُ خَيْرٌ أَمْ آخِرُهُ

22 รายงานโดยอัลบุคอรีย์, หะดีษที่ 6657, *ศ่อฮีหฺอัลบุคอรีย์*, เล่ม 6, หน้า 2591.

“อุปมาประชาชาติของฉัน อุปไมยดังสายฝน ที่ไม่รู้ว่าฝนช่วงแรกหรือช่วงหลังที่ดีกว่ากัน”[23]

ดังนั้น หะดีษบทนี้บ่งชี้ถึงความประเสริฐของชนค่อลัฟเช่นเดียวกันกับสะลัฟในการแบกรับหลักการของกิตาบุลลอฮฺและซุนนะฮ์ทั้งในด้านหลักการของฟิกฮฺ อะกีดะฮ์ และหลักตะเซาวุฟ

แต่หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนจะนำเสนอเกี่ยวกับหลักอะกีดะฮ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่เกี่ยวกับบรรดาศิฟัตของอัลลอฮฺตะอาลาเท่านั้น เพราะเป็นประเด็นที่เกิดปัญหาถกเถียงกันมากในปัจจุบัน

---

23 รายงานโดยอิหม่ามอะหฺมัด, *มุสนัดอะหฺมัด*, ตะห์กีก: ชุอัยบฺ อัลอัรนะอูฏ (ไคโร: มุอัสสะซะฮ์กุรฏุบะฮ์), เล่ม 3, หน้า 130; และอัตติรมิซีย์, หะดีษที่ 2869, *สุนันอัตติรมิซีย์,* ตะห์กีก: อะหฺมัด บิน มุฮัมมัดชากิร (เบรุต: ดารฺอิหฺยาอฺ อัตตุร้อษ อัลอะร่อบียะฮ์) เล่ม 5, หน้า 152, ท่านอัตติรมิซีย์กล่าวว่า หะดีษนี้หะซัน.